

Raport o stanie zdrowia ludności wiejskiej

Opublikowany przez Fundację Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej raport o stanie zdrowia mieszkańców wsi pokazuje, że mieszkańcy obszarów wiejskich rzadziej chorowaliby, gdyby zapewniono im lepszą profilaktykę i szerszy wachlarz usług medycznych. Obecnie dostęp do placówek ochrony zdrowia na wsi znacząco odbiega od tego, jaki mają zapewniony osoby z dużych miast.

Wyniki raportu „Stan zdrowia ludności wiejskiej”* wskazują na znaczącą zależność pomiędzy kondycją zdrowotną Polaków, a ich miejscem zamieszkania. Na przestrzeni ostatnich lat stan zdrowia mieszkańców wsi ulega systematycznej poprawie. Widoczne jest to na wielu płaszczyznach, m.in. w sposobie odżywiania, podejmowaniu aktywności fizycznych, średniej długości życia czy śmiertelności niemowląt. Nie zmienia to faktu, że w innych ważnych aspektach widać jednak wyraźne dysproporcje – zwłaszcza w dostępności opieki zdrowotnej, punktów medycznych czy w podejmowaniu działań prewencyjnych.

Ograniczony dostęp do placówek służby zdrowia

Z treści raportu jednoznacznie wynika, że liczba placówek medycznych na terenach wiejskich jest ponad dwukrotnie mniejsza – 3 przychodnie na 10 tys. mieszkańców, niż w miastach – prawie 6,5 przychodni. Najmniej tych obiektów w przeliczeniu na mieszkańców terenów wiejskich znajduje się w woj.: pomorskim, zachodniopomorskim, wielkopolskim i kujawsko-pomorskim – mniej niż 2,5 przychodni. Mniejsza liczba placówek służby zdrowia przekłada się znacząco na liczbę i dostępność porad lekarskich (średnio dwukrotnie mniej), liczbę szczepień wśród dzieci i młodzieży (o ok. 10% mniej) oraz szczepień i badań profilaktycznych dorosłych (o ok. 10% mniej), a w konsekwencji – na wykrywalność chorób, w tym zwłaszcza tzw. cywilizacyjnych, takich jak: cukrzyca, nowotwory czy choroby układu krążenia. Tę niekorzystną statystykę należy jeszcze uzupełnić o dwukrotnie niższą na wsi, niż w miastach, dostępność aptek i punktów aptecznych – średnio 2 obiekty na 10 tys. mieszkańców na wsi, wobec 4,5 takich samych placówek w miastach.

Rezygnacja z porad lekarskich

Blisko 14% Polaków rezygnuje z wizyt i porad lekarskich, co jest jednym z najgorszych wskaźników w Unii Europejskiej. O ile jednak mieszkańcy miast rezygnują z wizyt i porad lekarskich głównie z powodu długiego okresu oczekiwania, to dla mieszkańców wsi najczęstszą przyczyną rezygnacji z wizyty u specjalisty jest bariera finansowa. Obawa przed dalszym, kosztownym leczeniem oraz konieczność dojazdu do placówki, która najczęściej znajduje się w znacznej odległości, stanowią decydujące czynniki odkładania wizyt lekarskich – od 5% do 10% rezygnacji w stosunku do 3% rezygnacji w miastach. Ponadto mieszkańcy terenów wiejskich (zarówno kobiety, jak i mężczyźni) dużo rzadziej niż mieszkańcy miast odwiedzają lekarza pierwszego kontaktu i lekarzy specjalistów. Niepokojące jest również to, że prawie co czwarty mężczyzna z terenów wiejskich nigdy nie był u lekarza specjalisty.

Długość życia

Jeszcze w latach 90-tych ubiegłego wieku i na początku tego wieku umieralność mieszkańców terenów wiejskich była zdecydowanie wyższa niż mieszkańców miast. Dopiero w ostatnich kilku latach dysproporcje te ulegają znacznemu zmniejszeniu. W dalszym ciągu natomiast utrzymuje się różnica w długości życia kobiet i mężczyzn. Kobiety, niezależnie od miejsca zamieszkania, żyją ok. 10 lat dłużej od mężczyzn. Na terenach wiejskich najdłuższą długością życia mogą cieszyć się mieszkanki z woj.: podkarpackiego, podlaskiego i małopolskiego (średnio 82 lata), a najkrótszą – z woj.: zachodniopomorskiego i lubuskiego (średnio 79,5 lat). Wśród mężczyzn statystycznie najdłuższy wiek (74 lata) osiągają mieszkańcy Małopolski, natomiast krócej będą żyć mężczyźni z woj.: łódzkiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego (średnio 71 lat). Woj.: warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie są obszarami z najmniejszą liczbą placówek służby zdrowia na wsi, gdzie równocześnie udziela się najmniej porad lekarskich.

Przyczyny zgonów

Głównymi przyczynami zgonów są choroby układu krążenia i choroby nowotworowe. Prawidłowość ta występuje w całym kraju, przy czym u ludności zamieszkującej tereny wiejskie wskaźnik ten jest wyraźnie wyższy. W przypadku chorób układu krążenia – są one przyczyną aż 49% zgonów, zaś nowotworów – 23%. W największych aglomeracjach odpowiednio wynosi to: 44% i 27%.

- Wyraźnie widać zależność pomiędzy stanem zdrowia ludności wiejskiej a dostępem do infrastruktury medycznej. Niższa wykrywalność chorób, która w efekcie prowadzi do zgonów, skłania do podjęcia natychmiastowych działań - zlikwidowania barier w dostępie do opieki zdrowotnej i położenia nacisku na rozwiązania systemowe, które będą służyły poprawie stanu zdrowia mieszkańców wsi - mówi Marek Zagórski, prezes Fundacji Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej.

więcej na - www.efrwp.pl

*Raport „Stan zdrowia ludności wiejskiej w Polsce” zawiera kompleksową analizę danych GUS i Eurostat, dotyczących stanu zdrowia Polaków, ze szczególnym uwzględnieniem czynników wpływających na stan zdrowia mieszkańców terenów wiejskich. Porównaniu poddano zwłaszcza te, wpływające tak na styl życia (m.in. odżywianie, ruch na świeżym powietrzu, korzystanie z używek), jak i na dostępność placówek służby zdrowia i usług medycznych. Raport został przygotowany - w ramach Forum Inicjatyw Rozwojowych - Fundacji Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej, która jest organizacją pozarządową, działającą na rzecz rozwoju polskiej wsi.